

Bedömning av undervisningsförmågan

SVENSKA SOCIAL- OCH KOMMUNALHÖGSKOLAN VID HELSINGFORS UNIVERSITET

Godkänd av styrelsen 5.6.2018

Undervisningsförmågan bedöms i samband med tillsättning av undervisnings- och forskningspersonal och ansökan om docentur. Vid bedömningen av undervisningsförmågan ägnas uppmärksamhet åt den sökandes undervisningsförmåga som helhet. Vid bedömningen beaktas följande delområden:

1. erfarenhet av undervisning
2. pedagogisk utbildning
3. förmåga att producera läromedel
4. andra meriter inom verksamheten som lärare
5. vid behov ett undervisningsprov (se separat bedömningsmatris)
6. deltagande i utbildningen av doktorander

Bedömningsskalan som används följer högskolans examens- och rättssäkerhetsinstruktion och består av en femgradig verbal skala, där den mittersta nivån är "god".

Delområdena som ska bedömas och kriterierna för vitsorden på bedömningsskalan har sammanställts i en matris för bedömning av undervisningsförmågan. För varje delområde ges ett vitsord enligt matrisen. Helhetsvitsordet för undervisningsförmågan är inte nödvändigtvis ett matematiskt medelvärde av de olika delområdena, utan de kan också kompensera varandra eller viktas olika t.ex. med beaktande av anställningen i fråga och anställningens krav.

En separat matris har utarbetats för bedömningen av *undervisningsprovet*, som är ett av delområdena för undervisningsförmågan. Undervisningsprovets delområden bedöms utgående från matrisen och vitsorden som getts för de olika delområdena kan kompensera varandra i helhetsvitsordet. Helhetsvitsordet för undervisningsprovet är inte nödvändigtvis ett matematiskt medelvärde av de olika delområdena. Bedömningen av undervisningsprovet beaktas vid bedömningen av undervisningsförmågan som helhet.

Minimikraven för undervisningsförmågan varierar för olika anställningar enligt högskolans instruktion, vilket beaktas i bedömningen av undervisningsförmågan och huruvida den är tillräcklig för anställningen i fråga.

Av en **professor** förutsätts vid sidan av vetenskapliga meriter *förmåga att meddela på forskning baserad undervisning på hög nivå och förmåga att vara handledare för examensarbeten* samt bevis på internationellt samarbete inom det forskningsområde som den sökande företräder.

Av en **biträdande professor** som hör till karriärsystemet tenure track förutsätts vid sidan av vetenskapliga meriter *den undervisningsförmåga som anställningen förutsätter*.

Av en **universitetslektor** förutsätts *förmåga att meddela högklassig, på forskning baserad undervisning och förmåga att vara handledare för examensarbeten*.

Av en **universitetslärare** krävs *erfarenhet av undervisning. I synnerhet värdesätts pedagogisk utbildning, förmåga att producera läromaterial och mångsidig undervisningsförmåga*.

Av en **docent** krävs *god undervisningsförmåga*.

Pedagogiska nämnden

Högskolans pedagogiska nämnd bedömer undervisningsprovet och gör en helhetsbedömning av sökandens undervisningsförmåga. Den pedagogiska nämnden består av tre permanenta medlemmar och två extra medlemmar. Till de tre permanenta medlemmarna utser rektor en professor, en övriga lärare och en studerande jämte personliga suppleanter. Till de två extra medlemmarna utser rektor en lärare och en studerande på förslag av rådet för vetenskapsområdet i det vetenskapsområde inom vilket anställningen skall ske. De permanenta lärarmedlemmarna utses för fyra kalenderår. De permanenta studerandemedlemmarna utses för två kalenderår. Den extra lärarmedlemmen och den extra studerandemedlemmen utses för varje anställning var för sig. Rektor utser en av de permanenta lärarmedlemmarna till nämndens ordförande. Nämnden kan kalla sakkunniga till sitt arbete.

Undervisningsprov

Av dem som söker en anställning som professor, biträdande professor, universitetslektor eller universitetslärare fordras ett undervisningsprov vid behov. Sökande kan befrias från att avge undervisningsprov, ifall hen gett ett godkänt undervisningsprov för en anställning inom samma område och om provet är lämpligt med tanke på den anställning som söks och det har getts högst tre år tidigare och sökanden annars har visat prov på god undervisningsförmåga. Högskolan kan ytterligare av särskilda skäl befria en sökande till läroanställning från att avlägga undervisningsprov.

Undervisningsprov som tidigare getts av den som ansöker om titeln *docent* inom samma uppgiftsområde vid Helsingfors universitet kan av särskild orsak godkännas som undervisningsprov förutsatt att provet är lämpligt med tanke på docenturen och det har getts högst tre år tidigare och sökanden annars har visat prov på god undervisningsförmåga.

Undervisningsprovet räcker 20 minuter. Därutöver bereds åhörarna tillfälle att ställa frågor (10 min).

Före undervisningsprovet inleds ska sökande meddela för vilken nivå undervisningsprovet är avsedd samt hur den passar in i den kurs- eller utbildningshelhet den ingår i. Undervisningsprovet skall så långt som möjligt motsvara en normal undervisningssituation.

Sökanden föreslår själv ämnet för undervisningsprovet.

Undervisningsprovet är ett undervisningstillfälle som hör till den aktuella anställningen. Undervisningsprovet kan ta formen av en föreläsning, annan undervisning eller en kombination av dessa.

Undervisningsprovet är offentligt, men sökande till samma anställning får inte närvara vid varandras undervisningsprov. Undervisningsprovet kan med samtycke av högskolan också ges i en autentisk undervisningssituation.

Undervisningsprovet bedöms av högskolans pedagogiska nämnd. Undervisningsprov som bedömts med vitsordet försvarlig och nöjaktig kan tas om en gång.

MATRIS FÖR BEDÖMNING AV UNDERVISNINGSFÖRMÅGAN

Bedömning	Försvarlig	Nöjaktig	God	Berömlig	Utmärkt
Områden som bedöms					
1. Erfarenhet av undervisning - undervisningserfarenhetens omfattning - undervisningserfarenhetens kvalitet och mångsidighet - egna undervisnings- och bedömningsmetoder - handledning av kandidat- och pro gradu-avhandlingar - utvecklar sin undervisning och utnyttjar respons i utvecklingen av undervisningen	- endast litet undervisningserfarenhet - endast lite erfarenhet av olika undervisnings- och bedömningsmetoder - ingen erfarenhet av att handleda uppsatser och avhandlingar - inga eller få prov på utveckling av egen undervisning och utnyttjande av studentrespons	- viss erfarenhet av undervisning - viss erfarenhet av olika undervisnings- och bedömningsmetoder - viss erfarenhet av handledning - i viss utsträckning prov på utveckling av egen undervisning och utnyttjande av studentrespons	- erfarenhet av undervisning - erfarenhet av olika undervisnings- och bedömningsmetoder - erfarenhet av handledning - visar prov på systematisk utveckling av egen undervisning och utnyttjande av studentrespons	- omfattande erfarenhet av undervisning - omfattande erfarenhet av olika undervisnings- och bedömningsmetoder - många handledningsuppdrag - visar omfattande prov på långsiktig utveckling av egen undervisning och utnyttjande av studentrespons	- mycket omfattande erfarenhet av undervisning - mycket omfattande erfarenhet av olika undervisnings- och bedömningsmetoder - ett mycket stort antal handledningsuppdrag - mycket omfattande prov på långsiktig utveckling av egen undervisning och utnyttjande av studentrespons
2. Pedagogisk utbildning - studier i universitetspedagogik eller pedagogiska studier för lärare - lärarutbildning, lärarexamen - andra pedagogiska studier och kurser	- mycket litet pedagogiska studier eller pedagogisk utbildning	- 5 sp pedagogiska studier för lärare eller studier i universitetspedagogik	- minst 10 sp pedagogiska studier för lärare eller studier i universitetspedagogik	- minst 25 sp pedagogiska studier för lärare eller studier i universitetspedagogik	- minst 60 sp pedagogiska studier för lärare eller studier i universitetspedagogik
3. Förmåga att producera läromedel - studiematerial på högskolenivå, mängd - studiematerial på högskolenivå, kvalitet - digitala studiematerial och miljöer - inhemskt och internationellt material	- endast litet producerat och/eller publicerat studiematerial	- en viss mängd producerat och/eller publicerat studiematerial	- har producerat och/eller publicerat studiematerial	- mycket producerat och/eller publicerat studiematerial	- väldigt mycket producerat och/eller publicerat studiematerial

<p>4. Andra meriter inom verksamhet som lärare</p> <ul style="list-style-type: none"> -ledare för utbildningsprogram, medlem i ledningsgrupp - medverkan i utarbetande av undervisningens styrdokument (undervisningsplaner, studentantagning m.m.) - expertuppdrag i anknytning till undervisningen (t.ex. pedagogiska nämnden) -arbetsgrupper för utveckling av undervisningen: på universitetsnivå, nationella och internationella - projekt för utveckling av undervisningen - hedersomnämningen och pris för undervisning - andra undervisningsmeriter 	<p>- endast litet deltagande och prov på meriter</p>	<p>- en viss mån av deltagande och prov på meriter</p>	<p>- deltagande och prov på meriter</p>	<p>- omfattande deltagande och prov på meriter</p>	<p>- mycket omfattande deltagande och prov på meriter</p>
<p>5. Undervisningsprov</p> <ul style="list-style-type: none"> - se matris för bedömning av undervisningsprovet - tidigare undervisningsprov 					
<p>6. Deltagande i doktorsutbildning</p> <ul style="list-style-type: none"> - ledare för doktorandprogram, medlem i ledningsgrupp - undervisning i doktorandprogram - handledare för doktorander - nationellt och internationellt samarbete inom doktorsutbildningen 	<p>- endast litet deltagande och prov på samarbete</p> <ul style="list-style-type: none"> - har inte varit handledare för doktorsavhandlingar 	<p>- litet deltagande och prov på samarbete</p> <ul style="list-style-type: none"> - har varit handledare för några få doktorsavhandlingar 	<p>- deltagande och prov på samarbete</p> <ul style="list-style-type: none"> - har varit handledare för några doktorsavhandlingar 	<p>- omfattande deltagande och prov på samarbete</p> <ul style="list-style-type: none"> - har varit handledare för många doktorsavhandlingar 	<p>- mycket omfattande deltagande och prov på samarbete</p> <ul style="list-style-type: none"> - har varit handledare för ett stort antal doktorsavhandlingar

MATRIS FÖR BEDÖMNING AV UNDERVISNINGSPROVET

Bedömning	Försvärlig	Nöjaktig	God	Berömlig	Utmärkt
Undervisningsprovets delområden 1. Lärandemål, målgrupp och kontext - definition av lärandemålen - innehållet, målgruppen och kontexten beaktas i definitionen av lärandemålen	- lärandemålen är inte klart definierade	-lärandemålen är definierade	- lärandemålen är definierade - innehållet beaktas i definitionen	- lärandemålen är klart definierade - innehållet, målgruppen och kontexten beaktas i definitionen	- lärandemålen är mycket klart definierade - innehållet, målgruppen och kontexten beaktas grundligt i definitionen
2. Sakinnehåll - överensstämmelse mellan undervisningsprovets tema och innehåll - innehållet är vetenskapligt och aktuellt - kritisk och mångsidig argumentation - samband mellan teori och praktik - forskningskunskapen är lämplig och mångsidig - utnyttjande av egna forskningsresultat - beaktande av målgruppen vid valet av innehåll	- undervisningsprovets tema och innehåll motsvarar varandra - innehållet är vetenskapligt - forskningskunskapen lämpar sig för temat	- undervisningsprovets tema och innehåll motsvarar varandra - innehållet är vetenskapligt - sakinnehållet behandlas kritiskt - forskningskunskapen lämpar sig för temat - egen forskning behandlas flyktigt i undervisningsprovet	- undervisningsprovets tema och innehåll motsvarar varandra - innehållet är vetenskapligt - sakinnehållet behandlas kritiskt och genom argumentation - tydligt samband mellan teoretisk kunskap och praktik - forskningskunskapen lämpar sig för temat - egen forskning behandlas flyktigt i undervisningsprovet - målgruppen beaktas vid valet av innehåll	- undervisningsprovets tema och innehåll motsvarar varandra - innehållet är vetenskapligt och aktuellt - sakinnehållet behandlas kritiskt och genom mångsidig argumentation - ändamålsenligt samband mellan teoretisk kunskap och praktik - forskningskunskapen är mångsidig och lämpar sig för temat - egen forskning utnyttjas i undervisningsprovet i den mån det är möjligt - målgruppen beaktas vid valet av innehåll	- undervisningsprovets tema och innehåll motsvarar varandra - innehållet är vetenskapligt och ytterst aktuellt - sakinnehållet behandlas kritiskt och genom ytterst mångsidig argumentation - mycket ändamålsenligt samband mellan teoretisk kunskap och praktik - forskningskunskapen är ytterst mångsidig och lämpar sig för temat - egen forskning utnyttjas i undervisningsprovet - målgruppen beaktas noggrant vid valet av innehåll

<p>3. Undervisningsmetoder och hjälpmedel</p> <ul style="list-style-type: none"> - organisering av undervisningssituationen med beaktande av lärandemål, innehåll, målgrupp och kontext - förmåga att motivera målgruppen - ändamålsenligt utnyttjande av olika undervisningsmetoder - ändamålsenlig användning av hjälpmedel och undervisningsmaterial - utnyttjande av digital undervisningsteknologi 	<ul style="list-style-type: none"> - undervisningssituationen har en ändamålsenlig struktur - undervisningsmetoder används ändamålsenligt - hjälpmedel och undervisningsmaterial används ändamålsenligt 	<ul style="list-style-type: none"> - undervisningssituationen har en ändamålsenlig struktur med beaktande av lärandemålen - undervisningsmetoder används ändamålsenligt med tanke på situationen - hjälpmedel och undervisningsmaterial används ändamålsenligt med tanke på situationen 	<ul style="list-style-type: none"> - undervisningssituationen har en ändamålsenlig struktur med beaktande av lärandemålen och innehållet - målgruppen motiveras att följa undervisningssituationen - undervisningsmetoder används ändamålsenligt med tanke på situationen och innehållet - hjälpmedel och undervisningsmaterial används ändamålsenligt med tanke på situationen och innehållet 	<ul style="list-style-type: none"> - undervisningssituationen har en ändamålsenlig struktur med beaktande av lärandemålen, innehållet, målgruppen och kontexten - målgruppen motiveras att följa och delta i undervisningssituationen och intressera sig för ämnet - olika undervisningsmetoder används ändamålsenligt med tanke på situationen, lärandemålen och innehållet - hjälpmedel och undervisningsmaterial används ändamålsenligt med tanke på situationen, lärandemålen och innehållet - digital teknik utnyttjas i undervisningssituationen 	<ul style="list-style-type: none"> - undervisningssituationen har en mycket ändamålsenlig struktur med beaktande av lärandemålen, innehållet, målgruppen och kontexten - målgruppen motiveras att följa och delta i undervisningssituationen och intressera sig för ämnet - mångsidiga undervisningsmetoder används ändamålsenligt med tanke på situationen, lärandemålen och innehållet - hjälpmedel och undervisningsmaterial används mångsidigt och ändamålsenligt med tanke på situationen, lärandemålen och innehållet - digital teknik utnyttjas mångsidigt i undervisningssituationen
<p>4. Sammanfattning och bedömning</p> <ul style="list-style-type: none"> - sammanfattningen av undervisningssituationen och bedömningen av lärandet är i linje med lärandemålen - beaktande av målgruppen i bedömningen 	<ul style="list-style-type: none"> - oklar sammanfattning av undervisningssituationen 	<ul style="list-style-type: none"> - undervisningssituationen sammanfattas med beaktande av lärandemålen 	<ul style="list-style-type: none"> - undervisningssituationen sammanfattas i linje med lärandemålen 	<ul style="list-style-type: none"> - undervisningssituationen sammanfattas i linje med lärandemålen - läraren beskriver bedömningen av lärandet i en verklig undervisningssituation - bedömningen görs på ett ändamålsenligt sätt med beaktande av målgruppen 	<ul style="list-style-type: none"> - undervisningssituationen sammanfattas i linje med lärandemålen - lärandet bedöms utgående från lärandemålen - läraren beskriver bedömningen av lärandet i en verklig undervisningssituation - bedömningen görs på ett mångsidigt och ändamålsenligt sätt med beaktande av målgruppen

<p>5. Undervisningsprovet som helhet</p> <ul style="list-style-type: none"> - röst användning, klart och tydligt tal - konsekvens i den muntliga och skriftliga kommunikationen - interaktionens kvalitet - tidsanvändning - övriga faktorer som underlättar kommunikationen 	<ul style="list-style-type: none"> - talet är tydligt - den muntliga och skriftliga kommunikationen är sammanhängande och i balans sinsemellan 	<ul style="list-style-type: none"> - talet är tydligt - den muntliga och skriftliga kommunikationen är sammanhängande och i balans sinsemellan - interaktionen är ändamålsenlig 	<ul style="list-style-type: none"> - talet är tydligt - den muntliga och skriftliga kommunikationen är sammanhängande och i balans sinsemellan - interaktionen är ändamålsenlig med tanke på undervisningsprovet - fungerande tidsanvändning 	<ul style="list-style-type: none"> - talet är klart och tydligt - den muntliga, skriftliga och visuella kommunikationen är sammanhängande och i balans sinsemellan - interaktionen är naturlig och ändamålsenlig med tanke på undervisningsprovet - tidsanvändningen är pedagogiskt meningsfull 	<ul style="list-style-type: none"> - talet är klart och tydligt - den muntliga, skriftliga och visuella kommunikationen är sammanhängande och i balans sinsemellan - interaktionen är naturlig och ändamålsenlig med tanke på undervisningsprovet - tidsanvändningen är pedagogiskt meningsfull - läraren har förmåga att förmedla sin entusiasm över ämnet
--	--	--	--	---	--